

BEARTZUBEN GAIZKIEZAK

A UKERATZERA eman ezkeron nayago nuke nik aberatz izan, beartsu baño. Ala esaten zuben mutil gazte alperrondo ikaragarri batek.

Eta etzizuan oso oker esaera ontan. Bere egipenetan baño zuzenago beintzat.

Izan ere beartsuak, zenbat gauza ikusi biar izaten dituzten.

Lana, askotan neurrik gain egin biar, otorduak nai baño laburragoak, bizi ere echeen tontor tontorretan. Lenago usotokitizat bakarrik izaten ziran goaldietan, orain sendi beartzu askoen bizi-lekuak daude.

Bein baño geyagotan aitu izan diet langille batzuei lanetik ler egin ta otordurako echera zijoaztela: «lau babarrun jatea gatik igo bear orain echearen gaildorreraño».

Izan ere langille sendi batzuek bizi diran lekuetara igotzen ere lana naikua bada, besterik gabe.

Osasunez ondo dabilzan bitartian gaitz erdi da, baña gaſotzen diranian, orduan dira iſtilluak.

Sendakiñak ere ez dute igo nai izaten alako goyetera. Aitu izan diet orlako lekuetara ibilliyarekin besteik sendatu biarrarian, berak gaſotzen dirala.

Eta zenbat aldiz, mallak ez igarotzea gatik, betik karraſika aritzen dira beren galdeerak egiten, goitik gaſoaren berri ematen dioten bitartean, eta betik ojuka berriz sendagayak agintzen dizkatela.

Bein baño geyagotan ikusi izan degu au ere, ta era ontakoa da orain azaltzera goazen gertaera.

Langille zintzoa, trebia ta azkarra zan Anſon, sendi maitia, oitura ederretakoa. Osasuna zun bitartian etzuben lanean egun laurdenik galduko. Ez ere larunbat illunabarrian bere emazteari asteko irabaziyak eman gabe utziko ere.

Buruko illeetatik oñeko azkazaletara gizona zan An̄on, iñon gizonik izan bada.

Betiko osasuna ez du iñork izaten, eta An̄on gizarajoa osasunik gabe gelditu zan ta gašoturik oyeratu biar izan zuben.

Deitu zioten sendakiñari, ta etzuben onek arpegi alai alaya jarri deia artu zubenian. Jainkoak daki zenbatgarren bizitzan egongo dan gašo ori, ziyon bere artian; eta juan ez nai balute bezela ankak ere arrastaka zebizkiyen gašoeche aldera asi zanian.

Eche artako, beko zarreran andre alargun bat zegon ate zai: andre Kašiana. Onekin itzaldi luzia egin zuben gora abiyatzeko beldurrez balego bezela. Eta bildurra len baño re aundiagoa artu zuben, andre Kašiana'k esan ziyonian An̄on gizarajoa, ez dakit seigarren edo zazpigarren bitzitzan zegoala.

Etzan berialakoan gorantz asi ta mintzuaren aurrian jarri zanian, sendakiñak gašoak baño gašoago zegoela zirudien bere antzi ta negarrakin.

Bigarren egunian etzan gora igo; andre Kašiana'ri galdetu ziyon zer berri zekien, nola zegon An̄on; gero oju batzuben gora egin zituben ta orrenbesterekin amaitutzat utzi zuben eche beartsu artako bere eginkizuna.

Geruago igo aldien bat egin zuben eri eche artara. Bañan igo biar zuben bakoitzian ateratzen zituben antzi batzuben; urkamendira eramateko re etzuben aitzekiyago izango.

Ala bada, egunik geyenak, andre Kašiana'rekin itz egin eta ojuen bat edo beste gora egiñakin uzten zituben.

Eziñ ordia orrenbesterekin An̄on gizarajoa sendatu. Egunetik egu-nera okerrago zijoa, eta azkenik ostegun illunabar batian Jainkoari kontu eman ziyon.

Sendakiña, ondo zijoalakoan zegon, eta urrengo egunian agertu zan betiko antziyakin, baña andre Kašiana'k esan ziyon:

—Ez du gaur gora igo bearrik.

—¿Zer bada?

—Beriala jechiko dute bera.

—¿An̄on?

—Bai, atzo illunabarrian ill zan eta orain jechiko dute gorputza.

¿Egiya ote da, sendakiñaren arpegiyan, par irri chiki bat azaldu zala orduban?